

Kiedy skorzystanie ze zwolnienia podmiotowego w VAT jest opłacalne

Zwolnienie z podatku od towarów i usług należy oceniać pod kątem jego opłacalności. Dokonując wyboru zwolnienia albo opodatkowania trzeba wziąć pod uwagę korzyści oraz skutki niekorzystne wyboru jednej z alternatyw. Z reguły korzyści opodatkowania związane są z niekorzystnymi skutkami zwolnienia i na odwrót.

Korzyścią opodatkowania jest możliwość odliczania podatku naliczonego od podatku należnego. Dla podatnika zwolnionego podatek naliczony jest kosztem, gdyż nie może on go odliczyć. Niekorzystne skutki opodatkowania wiążą się ze zwiększeniem ceny w stosunku do podmiotów zwolnionych z VAT. Z kolei zwolnienie co do zasady eliminuje koszty rozliczeń z podatku od towarów i usług. Wybór zwolnienia podatkowego bądź opodatkowania powinien być decyzją zaplanowaną i poprzedzoną analizą działalności. Ważnym aspektem z tego punktu widzenia jest struktura potencjalnych kontrahentów przedsiębiorcy stojącego przed wyborem opodatkowania albo zwolnienia. Mogą nimi być:

- Konsumenci,
- Przedsiębiorcy – podatnicy czynni,
- Przedsiębiorcy korzystający ze zwolnienia przedmiotowego,
- Przedsiębiorcy korzystający ze zwolnienia podmiotowego.

Jeśli przedsiębiorstwo sprzedaje towary lub usługi głównie osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom zwolnionym od podatku, a zatem na rzecz podmiotów nie mających prawa do odliczenia podatku naliczonego, to zwolnienie jest korzystne. Wynika to z faktu, że w tej sytuacji sprzedawca zwolniony z podatku jest bardziej atrakcyjny cenowo niż sprzedawca opodatkowany, mający taką samą ofertę sprzedaży. Potencjalni odbiorcy bowiem, jako podmioty nieuprawnione do odliczenia podatku naliczonego zainteresowani są uzyskaniem możliwie najniższej ceny ostatecznej. W przypadku, gdy cena nie zawiera podatku, może ona być wyższa niż cena netto podmiotu opodatkowanego. Wydaje się zatem, że zwolnienie podmiotowe najkorzystniejsze będzie dla przedsiębiorstw sprzedających towary lub świadczących usługi na rzecz konsumentów.

Jednak nie zawsze, gdy odbiorca jest podmiotem zwolnionym, zwolnienie dla dostawcy jest opłacalne. O opłacalności zwolnienia decydować będzie bowiem również stawka podatku stosowana przez podatnika-dostawcę, a wynikająca z rodzaju prowadzonej działalności. Co do zasady bowiem, przy stosowaniu do sprzedaży stawek obniżonych wystąpi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, wynikająca z opodatkowania zakupów stawką podstawową. Ponadto im mniejsza stawka opodatkowania danej działalności, tym bardziej cena jaką oferuje podmiot opodatkowany jest zbliżona do ceny oferowanej przez podmiot zwolniony, przy czym podmiot opodatkowany zachowuje prawo do odliczenia podatku naliczonego. Zatem w sytuacji, gdy podatnik dokonuje sprzedaży według stawek preferencyjnych, zwolnienie może okazać się niekorzystne.

Jeżeli przedsiębiorstwo zwolnione podmiotowo z podatku od towarów i usług będzie sprzedawało swoje towary lub usługi podatnikom VAT czynnym, będzie ono mniej konkurencyjne w porównaniu z przedsiębiorstwem opodatkowanym. Towary i usługi sprzedawane przez podmiot zwolniony będą z punktu widzenia opodatkowanego nabywcy droższe niż takie same sprzedawane przez podmiot opodatkowany. Wynika to z faktu, że z nabyciem od podmiotu zwolnionego będzie wiązać się brak prawa do odliczenia podatku naliczonego we wcześniejszych etapach obrotu. Zatem, gdy kontrahentem – odbiorcą przedsiębiorstwa jest podmiot, który prowadzi działalność opodatkowaną podatkiem od towarów i usług, korzystniejszy z reguły będzie wybór opodatkowania. Opodatkowany

odbiorca bowiem, ze względu na neutralność podatku jest zainteresowany zakupem towarów opodatkowanych, gdyż w ostatecznym rozrachunku kupuje on po cenie netto.

Istotnym czynnikiem decydującym o wyborze zwolnienia albo opodatkowania jest to, w jakim środowisku dostawców funkcjonuje przedsiębiorca. Jeżeli jego dostawcy to podmioty zwolnione od podatku, to korzystniejszy będzie wybór zwolnienia z opodatkowania. Zakup od przedsiębiorstw zwolnionych będzie implikował brak możliwości obniżenia kwoty podatku należnego. Z kolei gdy dostawcami przedsiębiorstwa są podmioty opodatkowane korzystniejszy będzie wybór opodatkowania i związane z tym uprawnienie do odliczenia podatku naliczonego przy zakupach. Wskazana korzyść szczególnie mocno rysować się będzie w przypadku prowadzenia sprzedaży opodatkowanej stawkami preferencyjnymi.

Decyzja o wyborze opodatkowania albo zwolnienia powinna zostać poprzedzona wnikliwą analizą otoczenia gospodarczego podmiotu. Konsekwencją dokonania złego wyboru może być znaczne ograniczenie grona potencjalnych kontrahentów. W sytuacji, gdy większość kontrahentów to podmioty zwolnione od podatku lub ostateczni konsumenci, korzystniejszy będzie wybór zwolnienia. Natomiast gdy otoczenie przedsiębiorcy składa się z podmiotów opodatkowanych bardziej opłacalne z reguły okaże się opodatkowanie działalności.

--

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.04.54.535),

Zob. też:

P. Przepióra, Podatek VAT w małych i średnich przedsiębiorstwach. Dyskusja o neutralności i kształcie regulacji podatkowej, Poznań 2009,

M Poszwa, Zarządzanie podatkami w małej i średniej firmie. Rozwiązania na lata 2007 – 2009, Warszawa 2007,

J. Szlęzak – Matuszewicz, Zarządzanie podatkami, Warszawa 2008.

--

Autor jest prawnikiem w Kancelarii Prawnej Piszcz i Wspólnicy

--

O Kancelarii Piszcz i Wspólnicy:

Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy spółka komandytowa w Poznaniu została założona w 1999 r. Świadczy usługi doradcze oraz udziela kompleksowej pomocy prawnej na rzecz klientów korporacyjnych, średnich i małych przedsiębiorców, osób fizycznych, jak również organów administracji rządowej i samorządowej.

Kancelaria ma dwa oddziały – we Wrocławiu (otwarty w 2002 r.) oraz w Warszawie (otwarty w 2005 r.)

Zespół prawników Kancelarii zapewnia klientom obsługę na profesjonalnym poziomie, również w językach obcych. W swojej praktyce łączą oni doświadczenie i wiedzę prawniczą ze znajomością wielu branż gospodarki. Kancelaria prowadzi obsługę w zakresie bieżącego funkcjonowania firmy, jak również skomplikowanych przedsięwzięć wymagających specjalistycznej wiedzy.

Najistotniejszą część praktyki Kancelarii stanowi doradztwo podczas transakcji sprzedaży, zakupu i przejęć podmiotów gospodarczych działających w różnych formach prawnych oraz doradztwo przy procesach restrukturyzacyjnych (połączenia, podziały itp.).

Kancelaria prowadzi postępowania administracyjne i sądowe. Działa zarówno w zakresie tradycyjnych dyscyplin prawa, jak prawo cywilne, prawo pracy, podatki, jak i bardziej wyspecjalizowanych, np. prawo energetyczne, partnerstwo publiczno-prywatne, zamówienia publiczne czy procesy inwestycyjne na nieruchomościach.

Autor: Mariusz Stefaniak, prawnik, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy